

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**73-ї наукової конференції професорів, викладачів,
наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

Том 2

21 квітня – 13 травня 2021 р.

Полтава 2021

Рис. 1. Роботи Анни Михайлової та Катерини Мірошніченко студенток 2 курсу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» виконані під час живописної практики

Після виконання перших етапів роботу продовжували на форумі дистанційної освіти, куди надсилалися ескізи для затвердження і отримання консультацій із подальшими рекомендаціями, що потрібно виправити, чи доопрацювати;

Після затвердження ескізу переходили до виконання чистового етюдю, етапи створення якого надсилалися на форум;

Завершену і затверджену роботу потрібно було виставити на сайт дистанційної освіти для подальшого її оцінювання.

Раніше, коли живописна практика проводилася очно, студенти-архітектори в один із днів подорожували за межі міста і мали можливість ознайомитися з новим архітектурним. Традиція була збережена, але в онлайн-подорожі до Диканьки, із історією та відомими архітектурними об'єктами якого нас ознайомила викладачка.

В останній день практики було проведено тестування, на перевірку отриманих знань із практичного і теоретичного матеріалу.

УДК 7.035

*О.О. Перець, к.мист., доцент,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

УКРАЇНСЬКЕ ХУДОЖНЄ СЕРЕДОВИЩНЕ БАЧЕННЯ: ВІД ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ДО ВАСИЛЯ КРИЧЕВСЬКОГО

У I половині XIX ст. європейські країни охоплює художній рух, спрямований на відродження національних традицій в мистецтві. Його представники — філософи, письменники, поети, митці, котрі виступали проти знеособленого академічного класицизму, який переживав кризу, та імперського ампіру, який нівелював традиції художнього розвитку країн, поглинутих імперіями. Сформувалася ідеологічна основа руху, що мав

інтернаціональний характер, і пройшла перша фаза періоду історизму в мистецтві XIX ст. Ідеї руху «національного романтизму» втілювалися у різних художніх стилях.

У феномені — Тарас Шевченко персоніфікувалося культурно-політичне протистояння нації громадянсько-республіканського виду — української, яка на певний час втратила здатність силової протидії, загарбницькій нації ієрархічного типу — російській. Шевченко опрацьовує власну художню мову, методологія якої віддзеркалила процеси формування актуального бачення доби європейських соціальних потрясінь XIX ст. Він креативно екстраполював козацьку штуку на загальноєвропейський мистецький процес, чим досягає змістовної глибинності, життєвості образів, беручи за взірць експресію Рембрандтівських творів, яку можна вважати своєрідним апогеєм розвитку світлотіньового сприймання у добу Нового часу. Він створює власну композиційну виразність, посилюючи контрастність, насиченість у трактуванні живописних та графічних поверхонь, що взагалі притаманне зразкам українського формотворчого світовідображення, та стане визначальною рисою європейського мистецтва, яке наприкінці XIX ст. репрезентуватиме рухоме імпресіоністичне бачення [1, с. 37–59].

У живописних та графічних творах Великого Кобзаря, присвячених українській тематиці, змальовано національний простір, у якому принципи художньої організації докільля прослідковуються у своєму історичному розвитку: від минулого — до часу творчості Генія, що надає можливість спадкоємцям культурної традиції міркувати та передбачати майбутні напрямки розвитку національного середовищного бачення та його практичного творчого втілення.

Творча енергія та громадсько-політична діяльність Шевченка породили нове українство, яке своїм історичним завданням бачило здійснення державної незалежності України. В останню третину XIX ст. приходять плеяда українських художників, яких геній Шевченка надихнув до творчого пошуку на ґрунті синтезу, який спирався на надбання в різних сферах національного мистецтва. Це стимулювало до осмислення еволюції художньо-естетичної організації українського предметно-просторового середовища в контексті досягнень європейської культури, в якій зростало зацікавлення міфом, героїчним епосом, фольклором.

Для Полтавського мистецького простору цієї доби визначальне значення мала діяльність художників П.Д. Мартиновича, С.І. Васильківського й особливо О.Г. Сластьона. Панівною стала теза про те, що недопустимо нав'язувати носіям древньої самобутньої культурної традиції художні форми, що мають інше цивілізаційне коріння. Поривання українських митців, породжені патріотичними прагненнями, вписувалися до загальноєвропейського мистецького процесу, пов'язаного з другою хвилею руху національного романтизму, яка віддзеркалювала антиеклектичні прагнення митців періоду модерну. Подібно до інших міст Європи в середовище губернської Полтави почали входити виразні будівлі у формах модерну та різних нео- й псевдостилізацій [3].

23 червня 1903 р. на конкурсі проектів будинку Полтавського земства переміг молодий архітектор із Харкова В. Г. Кричевський [2]. Його

твір став первістком українського архітектурного народного стилю, набувши всеукраїнського резонансу. Теоретизування щодо нового національного стилю вийшли на якісно вищий рівень, оскільки міркування над генезою стилю переростали у національне середовищне мислення, бо перебували в одному річищі загального відродження української культури та боротьби за державну самостійність.

У посталій 1908 р. величній споруді Полтавського губернського земства наочно злилися образи Дому та Міста, втілюючи надзвичайно ємний космічний символізм, являючи в архітектурно-художніх формах модель українського всесвіту – осередок національної духовності, що впорядкований згідно всіх принципів художньої організації. З 1902 р. в Полтаві започатковується професійна праця по художній організації предметно-просторового середовища, яка ґрунтувалася на досягненнях українського національного мистецтва та архітектури Середньої Наддніпрянщини XVII–XIX ст.

Література

1. *Історія української культури: В 5 т. Т. 4, кн. 2: Українська культура XIX століття / М.П. Бондар, М.П. Загайкевич, Р. Я. Пилипчук та ін. — К.: Наукова думка, 2005. — 1293 с.*

2. *Павловський В. Василь Григорович Кричевський. Життя і творчість: Монографія. — Нью-Йорк: Видавництво Української Вільної Академії Наук у США, 1974. — 350 с.*

3. *Ханко В.М. Культурно-мистецьке життя Полтави початку XX століття / Полтавщина: плин мистецтва, діячі. Мистецтвознавчі праці. — К.: Видавець О. Ханко, 2007. — С. 46–52.*

УДК 7.02

*А.О. Бовкун, студентка 301-АОП
Т.М. Зіненко, к.м., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

АКТУАЛЬНІСТЬ РЕМЕСЛА У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Зовсім недавно ремесло було витіснене через розвиток масового виробництва та синтетичних матеріалів, але на щастя цей період тривав недовго. Завдяки новій тенденції сталого розвитку навколишнього середовища, повернення до справжнього, природного. Все більше людей прагнуть зберегти давні традиції та нагадати світу про їх існування.

Ремесло, користується шаленою популярністю, велика кількість людей бажають навчатися, розвиватися та працювати по цим професіям, навіть ті які вже мають чудову прибуткову роботу, але тут виникає питання: «Чому все частіше люди обирають саме заняття ремеслом, якщо вже мають досить прибуткові професії?». Відповідь на це питання дати не складно, бо дуже велика відмінність між роботою у задушливому кабінеті в престижному офісі чи на заводі та самореалізацією себе в творчій діяльності, дарувати тепло людям.

Відповідно до цього, в нашій країні багато креативних особистостей,